

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת אורית פרקש הכהן

4620/25/פ

הצעת חוק הקמת ועדת חקירה ממלכתית לאירועי 7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל, התשפ"ד–2024

1. הקמת ועדת חקירה 1. מוקמת בזאת ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת אירועי כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) (בחוק זה – אירועי 7 באוקטובר), פרוץ מלחמת חרבות ברזל והנסיבות שהובילו אליהם.
2. הרכב הוועדה 2. ועדת החקירה הממלכתית תהיה בת חמישה חברים, ונשיא בית המשפט העליון ימנה את יושב-ראש הוועדה ואת שאר חבריה, תוך 30 יום מפרסום חוק זה; בהרכב הוועדה יינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים.
3. מנדט הוועדה 3. במסגרת פעולתה, הוועדה תחקור בין השאר :
  - (א) את קבלת ההחלטות במישור המדיני ובמישור הביטחוני, שקדמו לפרוץ המלחמה במבט רב זירתי, לרבות המבצעים הצבאיים השונים שנערכו ברצועת עזה, מול ארגוני הטרור ככלל וארגון החמאס בפרט, וכן בנוגע לאיומים הביטחוניים בגבול לבנון וסוריה, הן מהבחינה המהותית והן מהבחינה התהליכית, לרבות בהיבטי בניין הכוח, והן בכל בחינה אחרת לפי הנדרש.
  - (ב) את המדיניות וקבלת ההחלטות של הדרג המדיני ושל הדרג הביטחוני באשר להגנה ולשמירה על אזורי הגבול של מדינת ישראל בתקופה שקדמה לפרוץ המלחמה.
  - (ג) את ההיערכות, הכוננות והמוכנות של גופי הביטחון והמודיעין, כלל משרדי הממשלה, המערכות האזרחיות וכל גורם רלוונטי אחר, וכן התמודדותם והתנהלותם עם אירועי 7 באוקטובר ובמהלך מלחמת חרבות ברזל, הן בהקשרים הביטחוניים והן בהקשרי התפקוד המדיני הכללי הנגזר מהם בתחומים השונים, והגורמים שהשפיעו עליהם.
  - (ד) את התמודדות כלל המערכות של אירועי 7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל ובכלל זה, הפעולות והמהלכים בכל מערכי הדרג המדיני והביטחוני, לרבות ביחס לעמידה במחויבויות שמטיל המשפט הבינלאומי על מדינת ישראל בניהול המלחמה.
4. דין וחשבון 4. הוועדה תערוך דין וחשבון על תוצאות חקירתה ועל המלצותיה, ותגיש אותו לממשלה בהקדם האפשרי.

5. פעולת הוועדה תפעל על פי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968¹, בשינויים המחוייבים והשינויים המפורטים בחוק זה.
6. תקצוב ותקינה הממשלה תקצה להנהלת בתי המשפט סכום של 5 מיליון שקלים חדשים באופן חד פעמי ו-15 תקני כוח אדם שישמשו להוצאות ועדת החקירה, בתוך 14 יום מיום פרסום חוק זה.
7. מועדת תחילת פעילות הוועדה הוועדה תחל פעולתה בתוך 7 ימים ממועד קבלת חוק זה.

דברי הסבר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה, שבמסגרתה חדרו אלפי מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים, וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. במתקפת טרור זו בוצעו מעשי זוועה, נרצחו כ-1200 ישראלים, לרבות אזרחים, ובכללם זקנים, נשים וטף ואנשי כוחות הביטחון השונים, ונפצעו אלפים. בנוסף, מאות אזרחים וחיילים נחטפו על ידי ארגון הטרור חמאס והועברו לרצועת עזה, 124 מהם נמצאים שם עד היום. נוכח האירועים האמורים, נפתחה מלחמת "חרבות ברזל". במסגרת זאת גם הכריז שר הביטחון, ביום 7 באוקטובר 2023 על מצב מיוחד בעורף ברדיוס של 0-80 ק"מ מרצועת עזה בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (להלן – חוק ההתגוננות האזרחית). עוד באותו יום, שר הביטחון הרחיב את הכרזתו על מצב מיוחד בעורף לשטח המדינה כולה. בהתאם להוראות חוק ההתגוננות האזרחית, הכרזת שר הביטחון אושרה על ידי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. כמו כן, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ה בתשרי התשפ"ד (10 באוקטובר 2023).

האירועים נשוא הצעה זו השפיעו על כל בית בישראל ומעוררים שורה של סוגיות חיוניות במישורים המדיני והצבאי, לצד היבטים אזרחיים הנוגעים להגנת העורף וטיפול במפונים. בחלוף למעלה משבעה חודשים מפרוץ המלחמה, מדינת ישראל מצויה עדיין בלחימה רב זירתית הכוללת גיוס מילואים נרחב ואזרחים רבים מורחקים מבתיהם. בישראל קיימות מערכות עצמאיות ומקצועיות המסוגלות להגיע לחקר האמת בסוגיות השונות הקשורות לניהול המערכה הצבאית בדרג הצבאי והמדיני.

לפיכך מוצע להקים ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת אירועי כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), פרוץ מלחמת חרבות ברזל והנסיבות שהובילו אליהם. הקמת ועדת חקירה ממלכתית תעביר מסר חשוב ומאחד לציבור הישראלי כי כלל מערכות השלטון והביטחון והעומדים בראשן מחויבים בבחינה מעמיקה, אובייקטיבית ומקצועית, המבקשת להתחיל תהליך ריפוי לאומי, במטרה להשיב את האמון הציבורי ולחזק את החוסן הלאומי.

בתוך כך, מוצע לקבוע את מנדט הוועדה בהתאם להצעת ההחלטה להקמת ועדת חקירה ממלכתית שהוגשה על ידי יו"ר המחנה הממלכתי, חבר הכנסת בני גנץ. כמו כן, מוצע כי הוועדה תפעל על פי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, בשינויים המחוייבים.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת מאיר כהן וקבוצת חברי הכנסת (פ/4618).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו באייר התשפ"ד (03.06.2024)

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.